

KHÔN

*"Khôn mà hiểm độc là khôn dại;
Dại vốn hiền lành, ấy dại khôn"...*

Hai câu thơ nổi tiếng của cụ Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm đúc kết chữ *khôn* đích thực.

Người xưa cũng dạy chữ *khôn* đích thực "*Một sự nhịn chín sự lành*".

Nhưng sáng rõ và chi tiết hơn là những lời dạy của Chúa Kitô về chữ *khôn* đích thực qua Tám mối phúc thật (Mt 5,3), qua câu "*Ai vả má phải thì giờ luôn má kia cho họ; ai mưu đoạt áo trong hãy cho luôn áo ngoài*" (Mt 5,39) và còn "*yêu thương kẻ thù và cầu nguyện cho người bắt bớ các con*" (Mt 5,44) vân vân...

Vậy ra *khôn* đích thực là không -theo bản tính tự nhiên- lo ngại đối phương "*được dâng chân lân dâng đầu*", không hung hãn "*ăn miếng trả miếng*".

Vậy ra *khôn* ngoan đích thực là hiền lành, nhẫn nhịn, thứ tha, bỏ qua và không chấp.

Tại sao vậy?

Thưa tại vì người hiền lành, nhẫn nhịn, thứ tha, bỏ qua và không chấp... thắng được một lúc đến ba "kẻ thù":

- "Kẻ thù" thứ nhất là bản thân (bản thân muốn "*mắt đền mắt, răng đền răng*"; bản thân thấy nhục thua khi bị hiếp đáp, tranh hơn; bản thân thấy phải chịu bất công; bản thân thấy sợ hãi).

- "Kẻ thù" thứ hai là người anh em (đang muốn hiếp đáp mình, đang muốn sử dụng luật rừng "*mạnh được yếu thua*" nhưng "*giơom sắc không chặt được lụa mềm*").

- "Kẻ thù" thứ ba là nhân thế, là người đời, là những kẻ chung quanh, là dư luận (họ cười chê mình yếu đuối, khiếm nhược, thậm chí còn cho mình là kém cỏi, là đuối lý, là sai quấy mới nên nổi; hoặc lại còn "*lời ra tiếng vào*" xúi bẩy mình phải hơn thua cho ra lẽ...)

Nói là làm, Chúa Kitô đã hiền lành, chịu thua cho đến chết và chết oan nhục không gì bằng. Nhưng kết cục sau đó sống lại vinh hiển đúng lý trời "*cục nhu nhược nhiên hậu cục kiên cương*" (Dịch Cân kinh), "*...hạt lúa có chết đi mới sinh nhiều bông hạt*" (Ga 12,24).

Đến đây ai cũng có thể hình dung ra *khôn* đích thực là thế nào.

NK